

Αντιμετώπιση Δημοσιονομικών Ελλειμμάτων – Έκτακτα Μέτρα

Θανάσης Κυριακόπουλος, Εταίρος

Ψηφίστηκε από τη Βουλή, ο νέος νόμος υπ' αριθμ. 3845/2010 με τίτλο «Μέτρα για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη - μέλη της ζώνης του Ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο», με στόχο την αμεσότερη αντιμετώπιση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Στην παρούσα μελέτη παρατίθενται αναλυτικά οι ρυθμίσεις που εισάγει ο νέος νόμος και οι τρεις νέες συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας που κυρώθηκαν από τη Βουλή και τίθενται σε ισχύ από την 1.1.2011.

1. Νέες αυξήσεις στους συντελεστές ΦΠΑ και στους ειδικούς φόρους κατανάλωσης

Σύμφωνα με τον εν λόγω νόμο, αυξάνονται οι έμμεσοι φόροι και συγκεκριμένα αλλάζουν οι συντελεστές του ΦΠΑ. Επίσης, αυξάνονται και οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης στα προϊόντα καπνού, στα αλκοολούχα ποτά, στη βενζίνη και στο πετρέλαιο κίνησης.

Ειδικότερα:

■ Από 1 Ιουλίου 2010 αυξάνονται οι συντελεστές ΦΠΑ. Ο βασικός συντελεστής ΦΠΑ αυξάνεται από 21% σε 23%, ενώ οι μειωμένοι συντελεστές από 10% και 5% αυξάνονται σε 11% και 5,5% αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι η αύξηση ΦΠΑ επί των προϊόντων καπνού θα ισχύσει από 3 Μαΐου 2010.

■ Όσον αφορά στα προϊόντα καπνού, αυξάνεται ο ειδικός φόρος που επιβάλλεται σε αυτά. Έτσι, ο ειδικός φόρος κατανάλωσης που επιβάλλεται (i) στα τσιγάρα αυξάνεται από 65% σε 67% με ελάχιστο ποσό είσπραξης τα €80,40 ανά 1.000 τσιγάρα, (ii) στα πούρα από 32% σε 34% και (iii) στον καπνό καπνίσματος από 67% σε 69%. Περαιτέρω, αυξάνεται και ο πάγιος

φόρος από 7,5% σε 10%.

■ Επιπροσθέτως, αυξάνεται ο ειδικός φόρος κατανάλωσης που επιβάλλεται στα αλκοολούχα ποτά. Η επιβάρυνση από την αύξηση αυτή ανέρχεται σε €2,14 ανά φιάλη για τα αλκοολούχα ποτά (κονιάκ, ουίσκι, τζιν, βότκα κ.λπ.), ενώ περιορίζεται σε €1,07 ανά φιάλη με ούζο, τσίπουρο ή τσικουδιά και κυμαίνεται από €0,026 έως €0,052 για τη φιάλη μπίρας.

■ Αυξάνεται, ακόμη, ο ειδικός φόρος κατανάλωσης που επιβάλλεται στη βενζίνη και στο πετρέλαιο εσωτερικής καύσης κίνησης. Η επιβάρυνση από την αύξηση αυτή ανέρχεται σε €0,06 ανά λίτρο για τη βενζίνη και σε €0,03 ανά λίτρο για το πετρέλαιο κίνησης.

■ Ισόποσα αυξάνεται και ο συντελεστής ειδικού φόρου κατανάλωσης του πετρελαίου θέρμανσης αλλά και του φωτιστικού πετρελαίου. Η αύξηση αυτή δεν θα ισχύει κατά τη χειμερινή περίοδο (Οκτώβριος-Απρίλιος), κατά την οποία ο ειδικός φόρος κατανάλωσης θα παραμένει ως ισχύει σήμερα.

■ Ο ειδικός φόρος στα επιβατικά αυτοκίνητα πολυτελείας, που είχε επιβληθεί με νόμο που ψηφίστηκε τον Απρίλιο, τροποποιείται από 10%, 20% και 30% σε 10%, 30% και 40% αντίστοιχα. Περαιτέρω, ο νόμος διευρύνει την εφαρμογή του ειδικού φόρου και σε αυτοκίνητα με τιμή χονδρικής πώλησης από €15.000 και άνω. Έτσι, στα επιβατικά αυτοκίνητα και στα αυτοκίνητα τύπου Jeep των οριζόμενων δασμολογικών κλάσεων, καθώς και στα μεταχειρισμένα αυτοκίνητα της ίδιας κατηγορίας αυξάνεται ο ανωτέρω φόρος, ο οποίος πλέον θα υπολογίζεται επί της τιμής χονδρικής πώλησης ως ακολούθως:

Καινούργια αυτοκίνητα

Τιμή χονδρικής πώλησης	Από €15.000 μέχρι €20.000	Από €20.000 μέχρι €28.000	Άνω των €28.000
Συντελεστής ειδικού φόρου	10%	30%	40%
Επιβάρυνση στην τιμή (κατά προσέγγιση)	€1.500 - €2.000	€6.000 - €8.400	€11.200

Μεταχειρισμένα αυτοκίνητα

Τιμή χονδρικής πώλησης	Από €11.000 μέχρι €14.000	Από €14.000 μέχρι €19.000	Άνω των €19.000
Συντελεστής ειδικού φόρου	10%	30%	40%
Επιβάρυνση στην τιμή (κατά προσέγγιση)	€1.100 - €1.400	€4.200 - €5.700	€7.600

2. Εφάπαξ εισφορά κοινωνικής ευθύνης στις επιχειρήσεις και ειδικός φόρος για τις τηλεοπτικές διαφημίσεις

Με το νέο νόμο επίσης προτείνεται η επιβολή εφάπαξ εισφοράς κοινωνικής ευθύνης στις επιχειρήσεις και ειδικού φόρου για τις τηλεοπτικές διαφημίσεις ως εξής:

2.1. Έκτακτη εφάπαξ εισφορά στις επιχειρήσεις

Η επιβολή εισφοράς κοινωνικής ευθύνης στις επιχειρήσεις θα υπολογιστεί επί του συνολικού καθαρού εισοδήματος του οικονομικού έτους 2010 (χρήση 2009). Τα βασικά χαρακτηριστικά της εισφοράς αυτής παρατίθενται παρακάτω, κατά τις ρυθμίσεις του νόμου, ενώ τα ειδικότερα θέματα θα ρυθμιστούν με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

■ Η εισφορά θα επιβληθεί σε προσωπικές και κεφαλαιουχικές εταιρείες, ημεδαπές και αλλοδαπές, σε αστικές εταιρείες, κερδοσκοπικές ή μη, καθώς και σε όλες τις δημόσιες, δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις, των οποίων το καθαρό εισόδημα υπερβαίνει τα €100.000. Για τις επιχειρήσεις που δημοσίευσαν οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τους κανόνες των ΔΛΠ ή των ΔΠΧΠ, η έκτακτη εισφορά επιβάλλεται στα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από την εφαρμογή των εν λόγω κανόνων, εφόσον αυτά υπερβαίνουν το συνολικό καθαρό εισόδημα και υπερβαίνουν τα €100.000.

■ Η έκτακτη εισφορά υπολογίζεται και επιβάλλεται επί του συνολικού καθαρού εισοδήματος ή επί του καθαρού κέρδους που δήλωσαν οι επιχειρήσεις κατά τη χρήση 2009 (οικονομικό έτος 2010). Δηλαδή την έκτακτη εισφορά καλούνται να καταβάλουν μόνον οι επιχειρήσεις που δήλωσαν κέρδη κατά τη χρήση 2009. Ο υπολογισμός της εισφοράς έχει ως εξής:

α) Για συνολικό καθαρό εισόδημα ή καθαρά κέρδη μέχρι και €300.000, η έκτακτη εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή 4% (δηλαδή ανέρχεται από €0 έως και €12.000).

β) Για τη διαφορά του συνολικού καθαρού εισοδήματος ή των καθαρών κερδών από €300.001 έως και €1.000.000, η έκτακτη εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή 6% (δηλαδή κυμαίνεται από €0 έως και €42.000).

γ) Για τη διαφορά του συνολικού καθαρού εισοδήματος ή των καθαρών κερδών από €1.000.001 έως και €5.000.000, η έκτακτη εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή 8% (δηλαδή ανέρχεται από €0 έως και €320.000).

δ) Για τη διαφορά του συνολικού καθαρού εισοδήματος ή των καθαρών κερδών από €5.000.001 και άνω, η έκτακτη εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή 10%.

Το ποσό της έκτακτης εισφοράς θα περιορίζεται αναλόγως, ώστε το εναπομένον συνολικό καθαρό εισόδημα ή τα

καθαρά κέρδη που αποτέλεσαν τη βάση προσδιορισμού της να μην είναι λιγότερα από €100.000.

Η έκτακτη εισφορά που βεβαιώνεται, καταβάλλεται σε 12 ίσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Ιανουαρίου 2011 και καθεμία από τις επόμενες, μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα κάθε μήνα, αντίστοιχα. Το ποσό κάθε δόσης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των €1.000. Αν η καταβολή του συνόλου της έκτακτης εισφοράς γίνει μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης, χορηγείται έκπτωση 2%, με εξαίρεση την περίπτωση που το σύνολο της έκτακτης εισφοράς πρέπει να καταβληθεί σε μία μόνο δόση.

Η έκτακτη εισφορά που καταβάλλεται, δεν εκπίπτει ως δαπάνη κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος.

Η έκτακτη εισφορά επιστρέφεται κατά το μέρος που αποδεδειγμένα το εισόδημα ή τα κέρδη επί των οποίων επιβλήθηκε, αποτέλεσε και εισόδημα ή κέρδη άλλης επιχείρησης, για τα οποία καταβλήθηκε έκτακτη εισφορά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

2.2. Ειδικός φόρος στις διαφημίσεις που προβάλλονται από την τηλεόραση

Οι διατάξεις του συγκεκριμένου νόμου προβλέπουν ειδικό συντελεστή φόρου, ο οποίος θα ισχύει από 1 Ιουλίου 2010 και για τις διαφημίσεις που προβάλλονται από την τηλεόραση. Συγκεκριμένα, ο συντελεστής του φόρου ορίζεται σε ποσοστό 20% επί της αξίας της διαφήμισης, όπως αυτή υπολογίζεται από τα τηλεοπτικά μέσα ενημέρωσης κατά τις κείμενες διατάξεις.

Ο φόρος θα βαρύνει άμεσα τη διαφημιζόμενη επιχείρηση ή το διαφημιστή που μεσολαβεί και το τιμολόγιο θα εκδίδεται στο όνομά του (διαφημιστική εταιρεία ή διαφημιστή). Εφόσον το τιμολόγιο εκδίδεται στο όνομα του διαφημιστή

που μεσολαβεί, αντίγραφο του τιμολογίου με τη σφραγίδα και την υπογραφή του εκδότη αποστέλλεται στον διαφημιζόμενο μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από την έκδοση του τιμολογίου. Στα πιστωτικά τιμολόγια που εκδίδουν τα τηλεοπτικά μέσα ενημέρωσης πρέπει να αναγράφονται και οι αριθμοί των σχετικών τιμολογίων.

Ο ειδικός φόρος θα εισπράττεται από τα τηλεοπτικά μέσα ενημέρωσης και θα αποδίδεται στο Δημόσιο με μηνιαίες δηλώσεις που υποβάλλονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., μέχρι την εικοστή (20η) ημέρα κάθε μήνα, για τα έσοδα από τις τηλεοπτικές διαφημίσεις του προηγούμενου μήνα.

3. Νέες Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (ΣΑΔΦ) με Αυστρία - Κατάρ - Σαουδική Αραβία

Τίθενται σε ισχύ οι διμερείς συμφωνίες που είχε υπογράψει η Ελλάδα με την Αυστρία (αναθεώρηση), το Κατάρ και τη Σαουδική Αραβία. Συγκεκριμένα:

■ Η ΣΑΔΦ μεταξύ Ελλάδας και Κατάρ, που κυρώθηκε με το Ν. 3823/2010, τέθηκε σε ισχύ από την 20 Μαρτίου 2010. Οι διατάξεις της θα έχουν εφαρμογή σε εισοδήματα που αποκτώνται από την 1.1.2011.

■ Η αναθεωρημένη ΣΑΔΦ μεταξύ Ελλάδας και Αυστρίας, που κυρώθηκε με το Ν. 3724/2008, τέθηκε σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2010. Οι διατάξεις της θα έχουν εφαρμογή σε εισοδήματα που αποκτώνται από την 1.1.2011.

■ Η ΣΑΔΦ μεταξύ Ελλάδας και Σαουδικής Αραβίας, που κυρώθηκε με το Ν. 3821/2010 τέθηκε σε ισχύ από την 1 Απριλίου 2010. Οι διατάξεις της θα έχουν εφαρμογή σε εισοδήματα που αποκτώνται από την 1.1.2011.

Οι συντελεστές παρακράτησης φόρων σε μερίσματα, τόκους και δικαιώματα, που προβλέπονται στις ως άνω ΣΑΔΦ είναι οι εξής:

Συμβαλλόμενα Κράτη	Τόκοι	Μερίσματα	Δικαιώματα
Αυστρία	8%	5% ή 15% ¹	7%
Κατάρ	5%	5%	5%
Σαουδική Αραβία	5%	5%	10%

¹ Σε περίπτωση κατά την οποία ο δικαιούχος των μερισμάτων είναι εταιρεία (εξαιρούνται οι προσωπικές εταιρείες) και κατέχει τουλάχιστον 25% του κεφαλαίου της εταιρείας που καταβάλλει τα μερίσματα, ισχύει ο συντελεστής 5% επί του ακαθάριστου ποσού των μερισμάτων. Σε κάθε άλλη περίπτωση, ο φόρος που επιβάλλεται δεν πρέπει να υπερβαίνει το 15% του ακαθάριστου ποσού των μερισμάτων.